

**Krasnojarski eesti rahva –
kultuuri autonoomia „EESTI“
Meie tegevus
seto kulturi heaks Siberis**

Vera Oinets

Värska 09.10.2017

- **Praegu Krasnojarski krais elab umbes 3.000 eestlast, nendest on pool setod. Siberis on olemas oma väike eesti maailm; et on olemas eestlasi, kes räägivad kui eesti, nii vene ja setu keelt.**
-
- **On säilinud külad ,milledes elavad põhiliselt eestlased : Estonia, Novo- Petseri, Rápina, Haidak, Bulanka, Narva, Ülem Söetukk... Meie seltsi organiseerimisel toimusid peaaegu kõikide eestlastega, kes elavad maakohtades.**

1991. aastal asutati Krasnojarskis eesti rahvakultuuri autonoomia „EESTI“ (kuni 2008. aastani kandis nime Krasnojarski krai vabatahtlik eesti kultuuriselts „EESTI“).

Rahvusseltside töö Krasnojarskis on mitmekülgne, hõlmab eesti ja seto kultuuri, haridust, rahvapärimust, ka näituste koostamist.

Meie esimene tutvumine 1992

Jaanipäev Haida külas vanaaegsete traditsioonide järgi



Soome-ugri festival, 1995 a.







Veebruaris 2001 tähistasime seltsi 10. aastapäeva, mille raames korraldasime Eesti kultuuripäevad, kusjuures avasime fotonäituse Eesti Rahva Muuseumist, autor Mare Piho. Näitus 20.000 külastas inimest, see on väga palju.



2001risti kindlakstegemine Haida küllas



2006 a.Selsti 15. aastapäeval tutvustati näitus 100 aastat Haida külla Krasnojarski muuseumi keskses





Üheks suuremaks saavutuseks loeme seto muuseumi loomist 2002. aastal Haidaki külas. Idee pärines Mare Piholt, küla õpetaja Galina Jevsejeva tegi mõtte teoks. Mare Piho kes käis talvel kolm korda Haidakis et see muuseum tekiks. Sellega osaleti rahvusvahelisel muuseumibiennaalil. Projekt "Setomaa. Unistuste taaselustamine" sai Grand Prix 2007 a., installatsioon on Haidaki muuseumis, koopia oli eksponeeritud Prantsusmaal ja praegu on Moskvas. Installatsiooni autoriks on Krasnojarski kunstnik Viktor Satšivko, kes tegi seda projekti koos Haidaki küla lastega.



**Me võtame
alati osa
meie linna
käsitöönäit
usest.**



Laste folklooriansambli “Kullerkupp” esinemine raekojaplatsis Münsteris, EESTO 2009



- **Kõige meeldejäävam projekt 2010. a. oli „Labakinnaste fesival“, mille tulemusena umbes 70 inimest, nii täiskasvanud ja lapsed, õppisid labakinnaste kudumist ja tutvusid kindamustrite ajalooaga. Andsime välja CD-plaadi meie töödega. Ja meie projekt „Labakinnaste festival“ sai aluseks uutele projektidele ja heategevuslikele traditsioonidele.**
- **Me võitsime heategevusliku projekti: Tutvusime olemasolevate kindakirjadega ja kudusime labakindaid (300 tk.), õpetasime kudumist kõikidele soovijatele. Jõuludeks kingisime kindad haigetele lastele.
Kõik projektist osavõitjad olid kutsutud jõulupeole !**
- **On tehtud CD - kinnaste kollektsioon.**



Хайдакский
сельский дом
культуры

КИНО ЭСТОНИИ

96 лет независимости

22 февраля «**Minu Estimaa**» (Моя Эстония),
в 17:00 документальный фильм на русском языке с эстонскими титрами, 75 мин., 2005 год.

История страны с разных сторон. География, археология, культура. Эстонцы один из самых оседлых народов. Природа сформировала народ по своему образу и подобию. Почему эстонцев называют поющим народом?

«**Lotte**» (Лотте),

мультфильм, 81 мин.

Удивительные приключения, которые придется по душе каждому ребенку.

23 февраля «**Elulood**» (История жизни),
в 17:00 документальный фильм, 28 мин., 2007 г,
режиссер Рао Хейдметс.

«**Мастерская мечты**»,

художественный фильм, комедия, 110 мин.,
2005 г, режиссер Пэтер Урбла. В 2006 г номинировался на Оскар.

ВХОД СВОБОДНЫЙ!

- Selsti 20. aastapäeval tutvustati DVD ja CD "Siberi setode laulud", koostanud Andreas Kalkun ja Anu Korb.
(Helisalvestusi Eesti Rahvaluule Arhiivist).
- Kunstiobjekt oli - poodium seto ornamentidest, laulusõnadega plakatid eesti, vene ja inglise keeles: seto laulud, kombed (nt pulma- ja usukombed), muinasjutud, anekdoodid, rahvajutud...
- Avamistseremoonial laulis Seto naiste laulu- ja tantsuansambel "Lill" Partisani rajoonist seto külast Haidak.



- **Lemmikprojektiks peame täie õigusega „Eesti maja“ projekti, mille valmistasime rahvakultuuriautonomoomia liikmete ja sõpradega seltsi 20. juubeliks. 31.10-4.11 - "Eesti maja" installatsioon Krasnojarski Raamatu festivalil.**
- **Me ei saa kindlalt öelda, et kõik 40.000 külastajat seda märkavad ja hindavad, kuid kahtlemata on see oluliseks osaks raamatumessil.**
- **Kasutajate tungival palvel andsime sellest erinevates keeltes ülevaate ning kommenteerisime seda. See näitab ilmekalt, et meil siin, Siberi territooriumil on nõudlus kultuurielamuste järele väga suur ning kultuuriüritusi võiks olla oluliselt rohkem.**

- Muinasjutuline tikitud maja, villast koostatud lihavõttepüha tallekesed, video- installatsioon ja rahvakunst - selles on korruga nii meie küsimus kui vastus. Kas sai Siber meie esivanematele ja meile tootatud maaks? Kas õnnestus eestlastel ehitada oma maja ja leida oma õnn?
- Projekt “Eesti maja” valmis tänu Mihail Prohhorovi kultuuri fondi toetusele ja oli esitatud Krasnojarski Raamatu festivalil. Praegu on näituse saatus lahtine, kui Siberi muuseumid ei võta seda tööd oma fondi.







**Vene Föderatsioon Soome Ugri Liidunõukogu koosolek.
Kultuuri programm seto küllas Haida Partizani rajonis.**



Krasnojarski Rahvuskultuuri Autonoomia Eesti tähistab oma 25 aastapäeva. Kontserdil esinesid setu laulu ansambel „Lill“ Haida külast, Partyzansky rajoonist, ansambli liikmed laulsid vanu laule Setumaast, oma külast, tantsisid iidseid tantse ja laulsid koomilisi lugusid setu keeles.



Pidustuste eelõhtul Krasnojarski krai riiklikus-teaduslikus raamatukogus (võõrkeelsete raamatute osakonnas) avati „SETU PITS PIDU“. Näituse autoriteks on kohalikud Eesti seltsi liikmed. Eksponeeritud on nii värvilist kui valget 45 pitsinäidist.



SIBERI SETO FESTIVAL

- Siberi seto festivali raames Krasnojarski muuseumikeskuses juulil 2017 avas kolm Eesti seto-teemalist näitust: kunsti- ja käsitöönäituse „Seto pits“, kunstnik Renaldo Veeberi „Peko“ eepose illustratsioonide väljapaneku ning Mare Piho fotonäituse „Siberi setod“. Siberi Seto Festival toimus ja oli pühendatud siberi setode urimise 30 astapäevaks.
- . Folklooripidu „Seto Kuningriik“ oli üks osa Krasnojarski linnas ja krai külades toimunud seto kultuuripäevade üritustest, kuhu võttis Eestist enam kui 5000-kilomeetrise teekonna ette suur setode delegatsioon, eesotsas ülemsootska Aarne Leima, seto koori, pillimeeste ja käsitöölisega. Aitäh kõigile, kes aitasid, kes osalesid!

Pitsiproovid on seotud SETO PITS PIDU projektiosalistega



Järeldus

- **Me oleme Siberi eestlased ja setod. Suur osa Siberi eestlasest pole kunagi Eestis käinud. Me teeme seda tööd endale ja seltsile. See rikastab meie maailma.**

suur äitäh!